

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

М.Ю Карпушенко

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

„Облік зовнішньоекономічної діяльності”

(для студентів 5 курсу денної та 6 курсу заочної форми навчання
спеціальності 7.050106 – „Облік і аудит”)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Облік зовнішньоекономічної діяльності” для студентів 5 курсу денної та 6 курсу заочної форми навчання спеціальності 7.050106 – „Облік і аудит”/ Укл.: М.Ю. Карпушенко – Харків: ХНАМГ, 2009. – 12 с.

Укладач: доц., к.е.н. М.Ю. Карпушенко

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: доц., к.е.н. Н.І. Гордієнко

Рекомендовано кафедрою обліку і аудиту
(протокол № 1 від 28.08.2009)

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	4
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	4
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	5
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	6
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	6
2.2. Зміст дисципліни.....	7
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	7
2.2.2. Лекційний курс.....	8
2.2.3. Практичні заняття.....	9
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	9
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	9
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	10
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	11

ВСТУП

Дисципліна „Організація обліку” за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

-ГСВО МОН України «Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальностями напрямку 0501- «Економіка і підприємництво», 2002.

- ГСВО МОН України «Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста спеціальності 7.05106- «Облік і аудит», 2004

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста спеціальності 7.050106 - „Облік і аудит”, Харків,2007.

Програма ухвалена кафедрою «Облік і аудит» (протокол № 1 від 28.08.2009р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол № від 2009р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: формування системи теоретичних знань з обліку зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій; вивчення методів і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: фінансово-господарські операції в зовнішньоекономічних відносинах

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Бухгалтерський облік	Вихідна дисципліна
Фінансовий облік	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Облік зовнішньоекономічної діяльності (3/108)

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

1. Сутність, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
2. Особливості складання договорів (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та застосування правил ІНКОТЕРМС.

3. Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою.
- ЗМ 2. Облік експортних та імпорتنих операцій
1. Облік імпорتنих операцій .
 2. Облік експортних операцій.
 3. Облік зовнішньоекономічних операцій із давальницькою сировиною.
 4. Облік зовнішньоекономічних бартерних операцій
- ЗМ 3. Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій
1. Облік інвестиційних операцій
 2. Облік валютно-фінансових операцій.
 3. Облік лізингових та інших операцій.
 4. Облік службових відряджень за кордон

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
1. Знання системи нормативних документів, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність 2. Знання законодавчих документів, що регулюють податковий облік зовнішньоекономічної діяльності	Виробнича	Контрольна
3. Вміння відображати у бухгалтерському обліку зовнішньоекономічні операції 4. Вміння відображати у податковому обліку зовнішньоекономічні операції		Облікова

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів.- Житомир: ПП "Рута", 2001.- 544 с.
2. Гордиенко Н.І., Карпушенко М.Ю. "Облік зовнішньоекономічної діяльності", - Харків: "Страйд", 2006.- 295 с.
4. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.1991р. №959-ХІІ
<http://www.rada.kiev.ua>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №21 "Вплив зміни валютних курсів", затверджений наказом Мінфіну України від 10.08.2000р. №193
<http://www.rada.kiev.ua>
6. Карпушенко М.Ю., Сіробаба Л.А. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи, Харків, ХНАМГ, 2004 р.
7. Карпушенко М.Ю. Методичні вказівки до вивчення курсу «Облік зовнішньоекономічної діяльності», Харків, ХНАМГ, 2006 р.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація

Облік зовнішньоекономічної діяльності

Мета та завдання вивчення: формування системи теоретичних знань з обліку зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій; вивчення методів і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Предмет вивчення: фінансово-господарські операції в зовнішньоекономічних відносинах.

Аннотация

Учет внешнеэкономической деятельности

Цель и задачи изучения: формирование системы теоретических знаний по учету внешнеэкономических финансово-хозяйственных операций; изучение методов и технологи учета наиболее распространенных финансовых и хозяйственных операций, которые применяются во внешнеэкономических отношениях субъектов хозяйствования Украины с иностранными контрагентами; получение умений документального обеспечения и отражения внешнеэкономических операций в системе счетов бухгалтерского учета.

Предмет изучения: финансово-хозяйственные операции во внешнеэкономических отношениях.

Annotation

Account of foreign economic activity

Purpose and tasks of study: forming the system of theoretical knowledges about accounting of financially-economic operations with foreign partneres; study of methods and technologists of accounting of the most widespread financial and economic operations which are used in the external economic relationships of Ukraine enterprises with foreign partneres; a receipt of abilities of the documentary providing and reflection of operations with foreign partneres at the accounts.

Object of study: financially-economic operations with foreign partneres.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента

за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Триместр (и), семестри	Години								Екзамен (триместр)	Залік (семестр)	
			Аудиторні	у тому числі				Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні	Підсумковий контроль		Контр.роб	КР			РГЗ
7.050106 Облік і аудит (денна)	3/108	2	51	24	24		3	57			2		
7.050106 Облік і аудит (заочна)	3/108	2	20	12	8			88	30		2		

2.2. Зміст дисципліни

Модуль. Облік зовнішньоекономічної діяльності (3/108)

Змістовий модуль (ЗМ)1.Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку 1/36

1. Сутність, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
2. Особливості складання договорів (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та застосування правил ІНКОТЕРМС.
3. Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою.

ЗМ 2. Облік експортних та імпортних операцій 1/36

- 1.Облік імпортних операцій .
2. Облік експортних операцій.
3. Облік зовнішньоекономічних операцій із давальницькою сировиною .
4. Облік зовнішньоекономічних бартерних операцій

ЗМ 3.Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій 1/36

1. Облік інвестиційних операцій
2. Облік валютно-фінансових операцій.
3. Облік лізингових та інших операцій.
4. Облік службових відряджень за кордон

2.2.1.Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи				
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	Підсумковий контроль	СРС
1	2	3	4	5	6	7
Денна форма навчання						
Модуль. Облік зовнішньоекономічної діяльності	3/108	24	24		3	57
ЗМ 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовніш-ньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	1/36	6	6			23
ЗМ 2. Облік експортних та імпортних операцій	1/36	8	8			19
ЗМ 3. Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	1/36	10	10			15
Заочна форма навчання						
Модуль.Облік зовнішньоекономічної діяльності	3/108	12	8			88

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7
ЗМ 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовніш-ньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	1/36	2	1			33
ЗМ 2. Облік експортних та імпор-тних операцій	1/36	5	4			26
ЗМ 3. Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	1/36	5	3			29

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин	Кількість годин
	7.050106 (денна)	7.050106 (заочна)
<u>ЗМ 1.</u> Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	6	2
Тема 1. Сутність, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності	2	0,5
Тема 2. Особливості складання договорів (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та застосування правил ІНКОТЕРМС.	2	0,5
Тема 3. Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою.	2	1
<u>ЗМ 2.</u> Облік експортних та імпор-тних операцій	8	5
Тема 1. Облік імпор-тних операцій	2	2
Тема 2. Облік експортних операцій.	2	2
Тема 3. Облік зовнішньоекономічних операцій із давальницькою сировиною	2	0,5
Тема 4. Облік зовнішньоекономічних бартерних операцій	2	0,5
<u>ЗМ 3.</u> Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	10	5
Тема 1. Облік інвестиційних операцій	4	2
Тема 2. Облік валютно-фінансових операцій.	2	2
Тема 3. Облік лізингових та інших операцій.	2	0,5
Тема 4. Облік службових відряджень за кордон	2	0,5
Разом	24	12

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин, (денна)	Кількість годин, (заочна)
	7.050106	7.050106
<u>ЗМ 1.</u> Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	6	1
Тема 1. Сутність, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності	2	---
Тема 2. Особливості складання договорів (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та застосування правил ІНКО-ТЕРМС.	2	---
Тема 3. Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою.	2	1
<u>ЗМ 2.</u> Облік експортних та імпорتنих операцій	8	4
Тема 1. Облік імпорتنих операцій	2	2
Тема 2. Облік експортних операцій.	2	1
Тема 3. Облік зовнішньоекономічних операцій із давальницькою сировиною	2	0,5
Тема 4. Облік зовнішньоекономічних бартерних операцій	2	0,5
<u>ЗМ 3.</u> Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	10	3
Тема 1. Облік інвестиційних операцій	4	1
Тема 2. Облік валютно-фінансових операцій.	2	1
Тема 3. Облік лізингових та інших операцій.	2	0,5
Тема 4. Облік службових відряджень за кордон	2	0,5
Разом	24	8

2.2.4. Індивідуальні завдання

Денне відділення- не передбачено планом.

Заочне відділення- передбачено виконання контрольної роботи згідно з Методичними вказівками до вивчення курсу «Облік зовнішньоекономічної діяльності». Обсяг годин для виконання контрольної роботи- 30 годин.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів. Для заочної форми навчання передбачено виконання контрольної роботи.

2.3. Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин, (денна)	Кількість годин, (заочна)
	7.050106	7.050106
<u>ЗМ 1.</u> Предмет, завдання і зміст дисципліни. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	23	33
Тема 1. Сутність, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності	---	10
Тема 2. Особливості складання договорів (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та застосування правил ІНКОТЕРМС.	7	10
Тема 3. Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою.	16	13
<u>ЗМ 2.</u> Облік експортних та імпорتنих операцій	19	26
Тема 1. Облік імпорتنих операцій	6	8
Тема 2. Облік експортних операцій.	6	8
Тема 3. Облік зовнішньоекономічних операцій із давальницькою сировиною	6	6
Тема 4. Облік зовнішньоекономічних бартерних операцій	1	4
<u>ЗМ 3.</u> Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	15	29
Тема 1. Облік інвестиційних операцій	6	10
Тема 2. Облік валютно-фінансових операцій.	4	10
Тема 3. Облік лізінгових та інших операцій.	4	5
Тема 4. Облік службових відряджень за кордон	1	4
Разом	57	88

2.3.1. Засоби контролю та структура залікового кредиту (денна форма)

Види та засоби контролю	Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1. Тестовий контроль №1	20
ЗМ 2. Тестовий контроль №2	20
ЗМ 3. Тестовий контроль №3	20
Підсумковий контроль з модулю	
Екзамен	40
Всього за модулем	100%

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.3.2. Засоби контролю та структура залікового кредиту (заочна форма)

Види та засоби контролю	Розподіл балів, %
Контрольна робота	60
Підсумковий контроль з модулю	
Екзамен	40
Всього за модулем	100%

2.4 Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1.Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1.Гордиенко Н.І., Карпушенко М.Ю. "Облік зовнішньоекономічної діяльності", - Харків: "Страйд", 2006.- 295 с.	1-3
2.Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів .-Житомир:ПП "Рута", 2001.- 544 с.	1-3
3. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.1991р. №959-ХІІ http://www.rada.kiev.ua	1-3
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №21 "Вплив зміни валютних курсів", затверджений наказом Мінфіну України від 10.08.2000р. №193 http://www.rada.kiev.ua	1-3
2. Додаткові джерела	
1.Гороицкая Н.Г. "Учет и налогообложение операций во внешнеэкономической деятельности и с иностранной валютой.- К.: "Техніка", 2000.- 72 с.	1-3
3. Методичне забезпечення	
1.Карпушенко М.Ю., Сіробаба Л.А. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи,Харків, ХНАМГ,2004 р..	1-3
2. Карпушенко М.Ю. Методичні вказівки до вивчення курсу «Облік зовнішньоекономічної діяльності», Харків, ХНАМГ,2006 р.	1-3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Облік зовнішньоекономічної діяльності” для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 8.05106 – „Облік і аудит”.

Укладач: Марія Юріївна Карпушенко

План 2009, поз. 567Р

Підп. до друку 29.09.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк.0,8	Обл.-вид. арк.1,1
Замовл. № 5074	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12